Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамытудың жаңа моделін іске асыру: мазмұнды сапалы жаңғырту

Тамыз кеңесі

БАЛА ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ БАСТЫ КЕПІЛІ-ҚАУІПСІЗ ОРТА

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ АКАДЕМИЯСЫ

Нұр-Сұлтан қ.
2022 ж.

Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 бұйрықпен бекітілген «Білім туралы» заңының 12 – бабында айқындалған білім беру деңгейлерінің мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту магистірлік жобаның зерттеу пәні болғандықтан, Республика бойынша мектепке дейінгі ұйымдар желісіне талдау жасалды.

1-6 жас

84,7%

11036

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ

944 192

3-6 жас

98,9%

ТҮРІ

- БАЛАБАҚША
- МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ШАҒЫН ОРТАЛЫҚ
- САНАТОРИЯЛЫҚ БӨБЕКЖАЙ
- ОТБАСЫЛЫҚ БӨБЕКЖАЙ
- АРНАЙЫ БАЛАБАҚША
- АРНАЙЫ БӨБЕКЖАЙ
- БӨБЕКЖАЙ

МЕНШІК НЫСАНЫ

- КОММУНАЛДЫҚ МЕНШІК
- РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕНШІК

ДҰРЫС ТОЛТЫРЫЛМАҒАН:

- АЗАМАТТЫҚ МЕНШІК
- ҚОҒАМДЫҚ МЕНШІК (ДІНИ БАҒЫТ)
- КӘСІПКЕРЛІК МЕНШІК МЕМ.ҚАТЫСУЫНСЫ
- КӘСІПКЕРЛІК МЕНШІК (МЕМ. ҚАТЫСУМЕН

Республика бойынша салыстырмалы талдау жасалында.
(*Мәлімет nobd-analytics.ias.kz сайтынан алынды*)

www.apa.kz

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАР ЖЕЛІСІ

Өңір	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ	10 583	10 650	10 871	11036
АҚМОЛА ОБЛЫСЫ	609	601	599	607
АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ	533	546	559	559
АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ	1 163	1 201	1 392	1410
АТЫРАУ ОБЛЫСЫ	330	331	319	319
БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	510	515	521	523
ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ	540	547	553	558
ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ	536	533	519	521
ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ	593	579	566	566
ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ	666	665	668	677
МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ	302	311	331	344
ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ	394	376	380	381
СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	490	483	473	473
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ	1 388	1 413	1 422	1404
ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	786	792	787	768
НҰР-СҰЛТАН Қ.	381	408	377	432
АЛМАТЫ Қ.	869	825	860	908
ШЫМКЕНТ Қ.	493	524	545	586

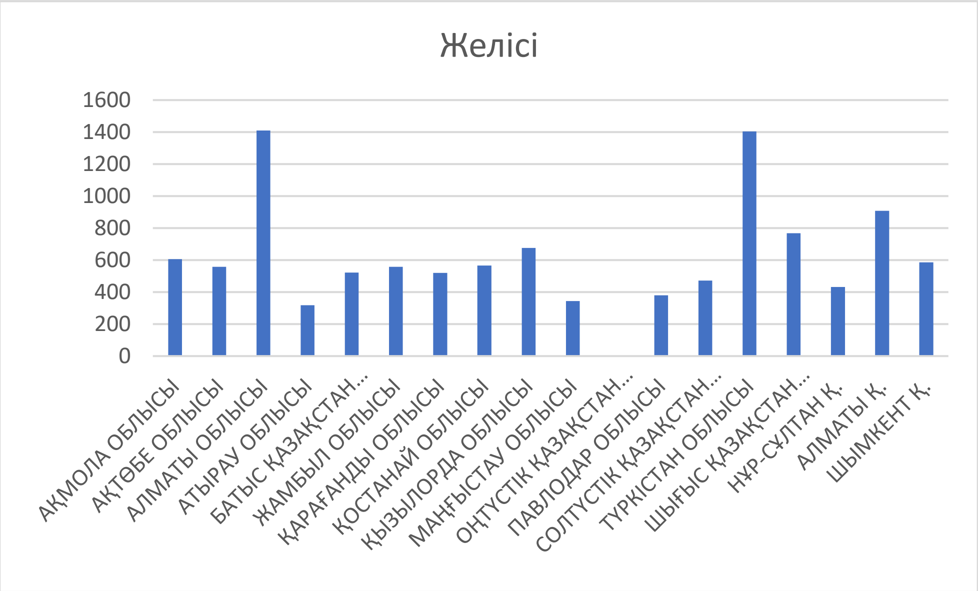

Республика бойынша салыстырмалы талдау жасалында.
(*Мәлімет nobd-analytics.ias.kz сайтынан алынды*)

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАР БАЛАЛАР МЕН ПЕДАГОГТЕР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ

Өңір	Желі саны	Контингент
АҚМОЛА ОБЛЫСЫ	607	36815
АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ	559	42639
АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ	1410	114141
АТЫРАУ ОБЛЫСЫ	319	31936
БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	523	33159
ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ	558	57689
ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ	521	45703
ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ	566	30003
ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ	677	49753
МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ	344	40268
ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ	381	33747
СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	473	18068
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ	1404	157938
ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	768	55116
НҰР-СҰЛТАН Қ.	432	51900
АЛМАТЫ Қ.	908	75228
ШЫМКЕНТ Қ.	586	70089
Барлығы	11036	944192

Республика бойынша салыстырмалы талдау жасалында. (*Мәлімет nobd-analytics.ias.kz сайтынан алынды*)

		Меңгерушілер		
№ п/п	Өңір	МДҰ барлық меңгерушілері	Мемлекеттік МДҰ меңгерушілері	Жеке МДҰ меңгерушілері
	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ	6 222	2 453	3 769
1	АҚМОЛА ОБЛЫСЫ	231	132	99
2	АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ	346	187	159
3	АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ	896	191	705
4	АТЫРАУ ОБЛЫСЫ	155	125	30
5	БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	205	154	51
6	ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ	349	219	130
7	ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ	184	152	32
8	ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ	177	112	65
9	ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ	531	152	379
10	МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ	179	90	89
11	ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ	150	142	8
12	СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	75	69	6
13	ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ	1156	251	905
14	ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ	228	128	100
15	НҰР-СҰЛТАН Қ.	263	93	170
16	АЛМАТЫ Қ.	605	185	420
17	ШЫМКЕНТ Қ.	492	71	421

МДҰ барлық педагог *(меңгеруші, әдіскер, тәрбиеші)* **саны - 96721,** оның ішінде мектепке дейінгі білімі барлар - **36204**

Республика бойынша 2021 жылда 178 мектепке дейінгі ұйымға мемлекеттік бақылау жүргізілген болатын, тиісті деңгейге жетпей, 80% аттестаталмағанын көрсетті.

Мемлекеттік бақылаудан өтпеген барлық ұйымдарда кемшіліктер бір біріне ұқсас.

Мемлекеттік жалпыға білім беру стандартын орындау, педагогтердің сапалық құрамы, материалдық- техникалық база, балалардың ***өмір қауіпсіздігіне көңіл бөлу бағытындағы ішкі бейне бақылаулардың ескіруі***, типтік емес ғимараттарда орналасуы.

Ең күрделі ата-аналармен байланыстың жүйесіздігі мен сауалнамалардың әкімшілік тарапынан толтырылуы орын алған.

Білім беру ұйымдарындағы мемлекеттік аттестация қорытындысы

ҚОРЫТЫНДЫ

ӨҢІР	ЖОСПАРЛАНДЫ	% АТТЕСТАТТАЛМАДЫ	% тиісті деңгейге жетпегендер
ҚР	178	82	17,7
Алматы	17	100	43,2
Атырау	11	100	47,2
Ақмола	10	100	50,7
Жамбыл	10	100	27,3
Қарағанды	6	100	16,6
қ. Шымкент	6	100	4,6
СҚО	15	93	38,9
БҚО	10	90	23,3
қ. Нұр-Сұлтан	10	90	3,7
Ақтөбе	9	89	12,1
ШҚО	10	80	22,4
қ. Алматы	10	80	30,3
Қостанай	8	75	15,8
Түркестан	24	67	19,6
Павлодар	7	43	23,9
Қызылорда	10	40	7,6
Маңғыстау	5	20	25,7

АТА-АНАЛАРДАН САУАЛНАМА

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ТАНУ ДАҒДЫЛАРЫНЫҢ ДАМУЫНДАҒЫ ҚИЫНДЫҚТАР

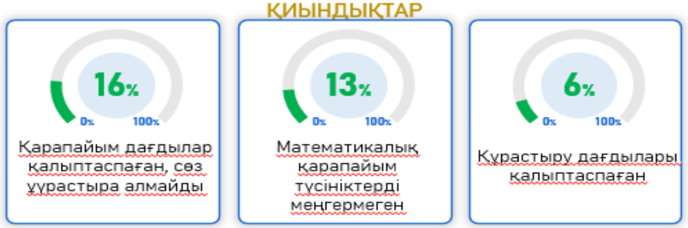

- Ата – аналардың МДҰ білім беру сапасына қанағаттануы бойынша ең төменгі деңгейде Түркестан, Алматы, Маңғыстау, Ақмола, Алматы қ., Нұр-Сұлтан және Шымкентте анықталды.
- Атырау облысында сауалнаманы ата-ана орнына МДҰ әкімшілігі толтыру фактісі тіркелді.

5

Республика көлемінде онлайн форматта көрсетілетін министрліктің аппарат жиналысында ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің төрайымы Г.Көбенова баяндамасын талқылап, облыстар бойынша салыстырмалы талдауға шолу жасалды. Осы аппараттық жиналысында «Жергілікті атқарушы органдар балабақшалардың жұмысын ерекше бақылауға алуы керек» деген де міндет қойылды.

(Кесте аппараттық жиналыс баяндамасынан алынды.)

www.apa.kz

БАЛАЛАР ҚАУІПСІЗДІГІ

БАЛАБАҚША АЙНАЛАСЫНДАҒЫ ШАҒЫМДАР:

МДҰ-дардағы бүлдіршіндер мен балалар өлімі;

Балаларды ұрып-соғу;

Балалардың азық-түліктен улануы;

Өрт немесе тоқ көздерінің салдары;

Түрлі себептерден туындаған жарақаттар;

Нұр-Сұлтан қ. Exk.kz

- ✓ **Балабақша терезесінен баланың құлап кетуі;**

Түркістан обл. Inform.kz

- ✓ **Балабақшаның ойын бөлмесінен шыққан өрт;**

Алматы қ. Almaty.tv, 365info.kz

- ✓ **Тәрбиешінің баланы ұруы;**
- ✓ **Балабақшадағы тамақтан уланып,1 бала шетінеп, 8 баланың ауруханаға түсуі;**

Қостанай обл. Instagram.com

- ✓ **Баланы жұлқылап, қолын сындыру;**

Маңғыстау обл. Lada.kz

- ✓ **Тәрбиеші көмекшісі қайнаған суға қыз баланы күйдіріп алу;**

Атырау обл. Informburo.kz

- ✓ **Мүгедек балаларды дәретхана унитазына байлау;**

Qazaqstan Respýblıkasy Prezıdentiniń janyndaǵy MEMLEKETTIK BASQARÝ AKADEMIASY

МЕМЛЕКЕТТІК ТАПСЫРЫС АЛАТЫН БАЛАБАҚШАЛАРҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР ТУРАЛЫ

1. Тәрбиешілер мен басқа да педагогтердің *<u>біліктілігі мен біліміне қатысты талаптар</u>* енгізілді.
2. Жұмыс істейтін тәрбиешілер бойынша үлгілік штат нормативін сақтау талабы енгізілді.
3. Міндетті түрде *<u>бейнекамералар орнату</u>*.
4. Балабақша ғимараттары мен үй-жайларының *<u>санитарлық нормаларға</u>* толық сәйкестігі.
5. *<u>Өрт қауіпсіздігі талаптарына сәйкестігі.</u>*
6. Сонымен қатар білім басқармаларына мемлекеттік тапсырыс орналастырылғанға дейін балабақшалардың жұмысымен және онда жасалған жағдайлармен танысу құқығы беріледі.
7. Сондай-ақ білім басқармалары балабақшаларға мемлекеттік тапсырыстарды бөлу мүмкіндігінен айырылады.

ҚР ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРІ
А.Аймағамбетов

<u>Министрлік ұсынған төрт негізгі бағыт:</u>

1. Лицензиялауды қайтару. (Он жылдан астам уақыт бұрын балабақшалар санының жылдам өсуін ынталандыру үшін лицензиялаудан, кейін мемлекеттік бақылаудан, мониторингтен және олардың қызметін реттеуден бас тарту туралы шешім қабылданды.

Ол қандай нәтиже берді?

Жекеменшік балабақшалар саны күрт артып, 3 жастан 6 жасқа дейінгі балалар бірден 99%-ға дейін қамтылды. Бұл - жақсы нәтиже. Алайда балабақшалар санын көбейтуге мүмкіндік болса да, сапа мәселесі өзекті болып қала береді. Балабақшалардың жартысы техникалық және санитарлық талаптарға сай келмейтін ғимараттарда, білікті мамандарсыз және қауіпті жағдайларда ашылған. Мұндай фактілер жеткілікті.Екі жыл бұрын біз лицензиялау мен мемлекеттік бақылауды қайтаруға әрекет жасадық. Алайда сол кезде кәсіпкерлер палатасының, балабақшалар қауымдастығының және бірқатар мемлекеттік органның ұстанымы бұл норманы заңға енгізуге мүмкіндік бермеді.)

2. Жұмыс жағдайы мен сапасы тексеріп, барлық балабақшаны аттестациядан өткізу. (Бірақ біз бұл бағытта жұмысты тоқтатпадық. Былтырдың соңында мемлекеттік аттестаттау жүйесін енгізе алдық. Аттестация нәтижесі көңілден шықпады. Тексерістен өткен балабақшалардың 80%-ы мемлекеттік аттестациядан өте алмады.)

3. Мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің кадрлық әлеуетін арттыру. Колледждер мен ЖОО-ларда мамандарды даярлау сапасын арттыру. (Соңғы жылдары балабақша тәрбиешісі мамандығына оқуға түсуге конкурс күрт төмендеп кетті.Бұл ең алдымен жалақыға байланысты. Тәрбиешілердің жалақысы жыл сайын 25%-ға өскенімен, базалық жалақының аздығынан ол әлі де болса жеткіліксіз болып отыр. Қазір біз бірнеше балабақшада пилоттық жоба бастадық. Бұл жоба бойынша екі тәрбиеші жарты күн емес, күні бойы жұмыс істеп, екі есе жалақы алады. Кейін пилоттық жоба нәтижесі бойынша шешім қабылданады.)

4. Мектепке дейінгі білім берудің жаңа моделі бойынша бағдарламалардың мазмұнын жаңарту.

Шетелдік тәжірибе:

АҚШ

ЖАПОНИЯ

ГЕРМАНИЯ

ҚЫТАЙ

ФРАНЦИЯ

ҚЫРҒЫЗСТАН

МЕКЕМЕ ТАРАПЫНАН ЖАСАЛҒАН ЗЕРТТЕУ

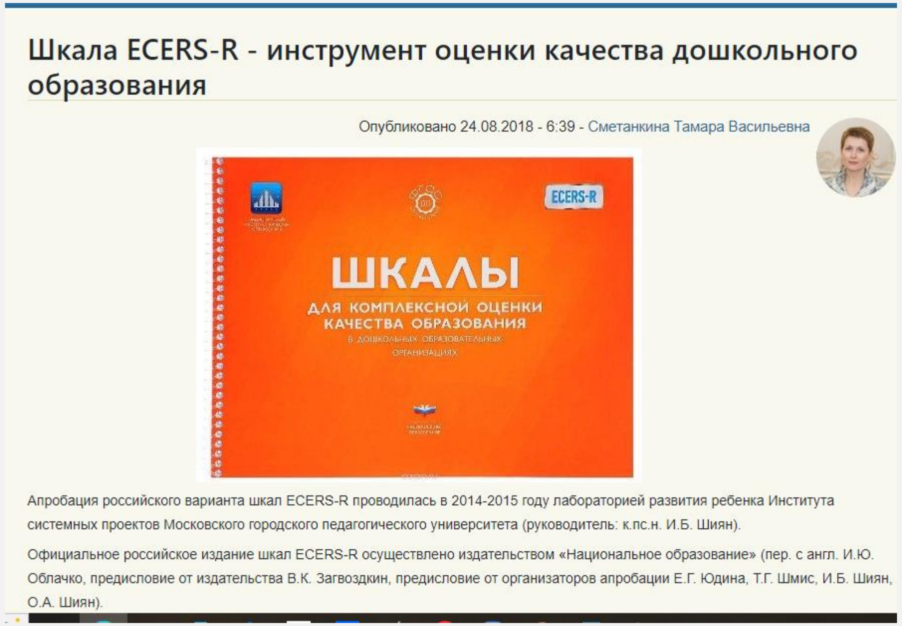

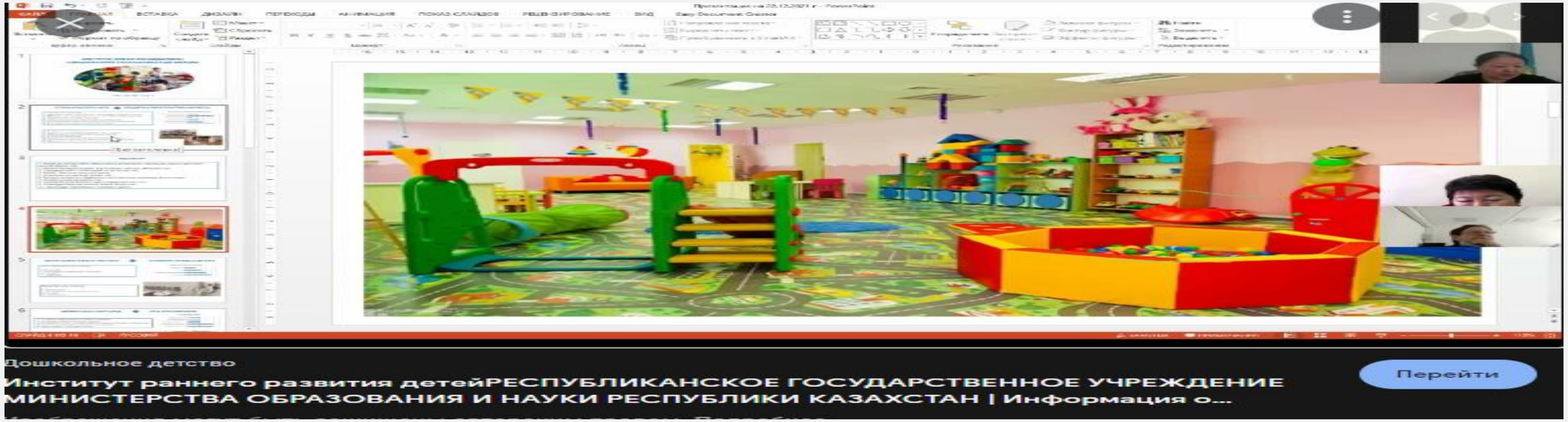

МЕКЕМЕНІҢ МИССИЯСЫ:

Қазақстан Республикасының барлық түрдегі **мектепке дейінгі ұйымдарын**, жалпы білім беретін мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың **мектепалды сыныптарын** жетілдіру бойынша нұсқаулықтарды әзірлеу мақсатында олардың бағдарламалық-әдістемелік қамтамасыз ету жағдайын **зерттеу** және **талдау**, **отандық және шетелдік тәжірибесін зерттеу, жалпылау және тарату**;

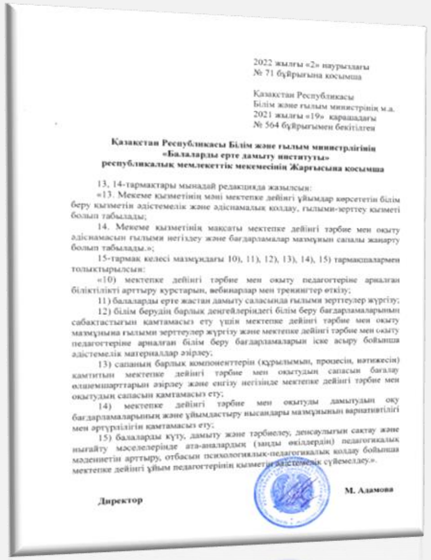

2022 жылғы «2» наурыздағы
№ 71 бұйрығына қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің м.а.
2021 жылғы «19» қарашадағы
№ 564 бұйрығымен бекітілген

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Балаларды ерте дамыту институты» республикалық мемлекеттік мекемесінің Жарғысына қосымша

13, 14-тармақтары мынадай редакцияда жазылсын:

«13. Мекеме қызметінің мәні мектепке дейінгі ұйымдар көрсететін білім беру қызметін әдістемелік және әдіснамалық қолдау, ғылыми-зерттеу қызметі болып табылады;

14. Мекеме қызметінің мақсаты мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту әдіснамасын ғылыми негіздеу және бағдарламалар мазмұнын сапалы жаңарту болып табылады.»;

15-тармақ келесі мазмұндағы 10), 11), 12), 13), 14), 15) тармақшалармен толықтырылсын:

«10) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогтеріне арналған біліктілікті арттыру курстарын, вебинарлар мен тренингтер өткізу;

11) балаларды ерте жастан дамыту саласында ғылыми зерттеулер жүргізу;

12) білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім беру бағдарламаларының сабақтастығын қамтамасыз ету үшін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнына ғылыми зерттеулер жүргізу және мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогтеріне арналған білім беру бағдарламаларын іске асыру бойынша әдістемелік материалдар әзірлеу;

13) сапаның барлық компоненттерін (құрылымын, процесін, нәтижесін) қамтитын мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын бағалау өлшемшарттарын әзірлеу және енгізу негізінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын қамтамасыз ету;

14) мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамытудың оқу бағдарламаларының және ұйымдастыру нысандары мазмұнының вариативтілігі мен әртүрлілігін қамтамасыз ету;

15) балаларды күту, дамыту және тәрбиелеу, денсаулығын сақтау және нығайту мәселелерінде ата-аналардың (заңды өкілдердің) педагогикалық мәдениетін арттыру, отбасын психологиялық-педагогикалық қолдау бойынша мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің қызметін әдістемелік сүйемелдеу.».

Директор М. Адамова

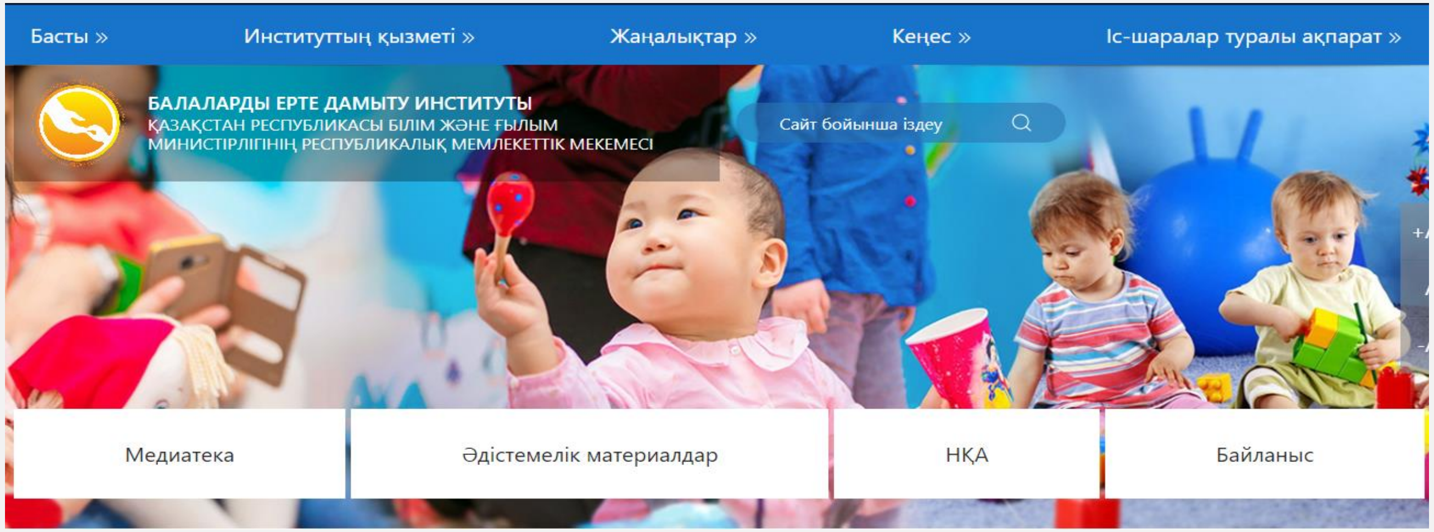

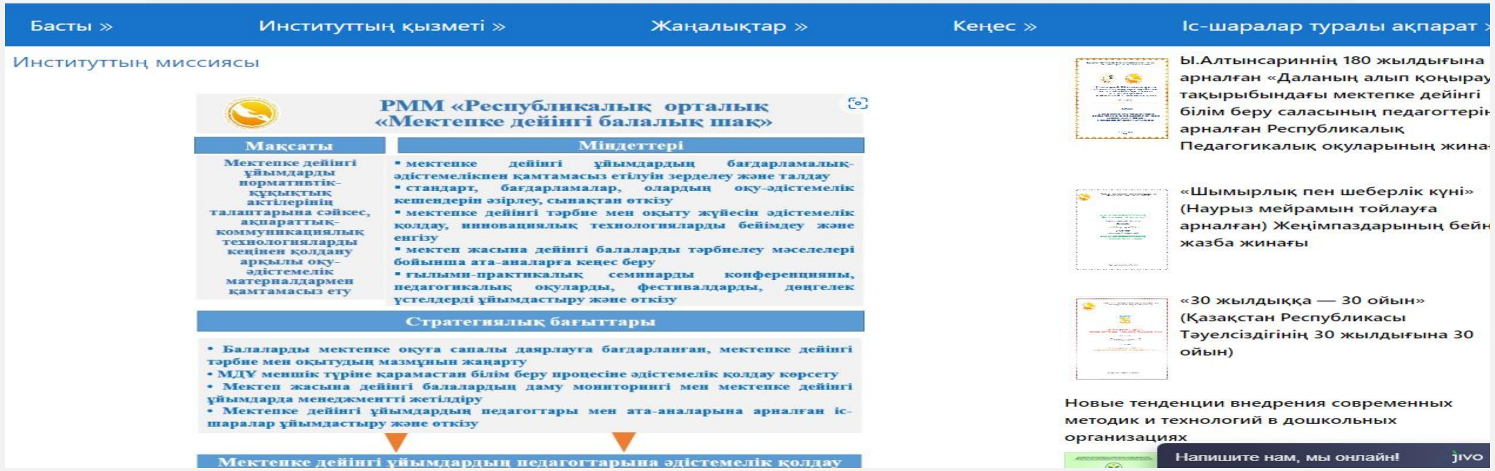

www.apa.kz

Балалар жылы
2022

"БАЛАЛАРҒА ЕРЕКШЕ НАЗАР АУДАРУ КЕРЕК. СЕБЕБІ ОЛАРДЫҢ АМАНДЫҒЫ – МЕМЛЕКЕТІМІЗДІҢ ЖАРҚЫН БОЛАШАҒЫНЫҢ СЕНІМДІ КЕПІЛІ. СОЛ СЕБЕПТІ 2022 ЖЫЛДЫ *Балалар жылы* ДЕП ЖАРИЯЛАУ КЕРЕК ДЕП ЕСЕПТЕЙМІН. ӨСКЕЛЕҢ ҰРПАҚТЫҢ ҮЙЛЕСІМДІ ДАМУЫ МЕН БАҚЫТТЫ БАЛАЛЫҒЫ - БҰЛ БІЗДІҢ ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ МІНДЕТІМІЗ"

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ Қ.ТОҚАЕВ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ АКАДЕМИЯСЫ

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАҚМЕТ!